

Reseberättelse Wales 16–20 april 2023

Dag 1, söndag 16/4

Vid 13-tiden landade vi, totalt 25 Walesresenärer, på Heathrow. I Terminalbyggnaden välkomnades vi av Ingrid Willerström som redan var på plats i London. Efter några telefonsamtal med bussbolaget och lite irrande i terminalen fann vi vår abonnerade buss precis där förbeställda bussar ska stå. Vid tvåtiden påbörjade vi vår färd till Wales och staden Brecon. Ca 18.30 var vi framme vid vårt ena hotell, Wellington Hotel. Där välkomnades vi av Claes Hedenström och hans fru Marie Wikner, som rest några dagar tidigare för att upptäcka lite mer av Wales.

Under tiden som 16 stycken av våra resenärer checkade in tog övriga en drink i hotellets bar. Därefter serverades middag i hotellets matsal. Middagen var utsökt men drog ut lite på tiden till vår bussförarens irritation. Vilket var förståeligt, de har ju arbetstidsbestämmelser liknande de svenska för busschaufförer även i Storbritannien. Så först vid 21-tiden påbörjades resan till vårt andra hotell, Griffin Inn, i den lilla mysiga orten Llyswen.

Dag 2, måndag, 17/4

Efter frukost började vår bussresa till Vindkraftparken Pen y Cymoedd, PyC. Vindkraftparken är utspridd över ett enormt landområde, totalt 76 turbiner, intill den vackra nationalparken Brecon Beacons. Den är den största landbaserade vindkraftsparken i Storbritannien. Vid PyC möttes vi av besöksguiden Rahel och blev utrustade med skyddshjälm och skyddsglasögon. Rahel visade oss parken från en utkikspunkt med tillhörande informationsstuga. Hon berättade utförligt om dess tillkomst och om det viktiga arbete de bedriver med hållbarhet och minimal miljöpåverkan som ledstjärna. Även i Storbritannien har de liknande problem som vi i Sverige med långsamma tillståndsprocesser vid etablering av vindkraftsparker. Rahel anställdes redan vid etableringen av parken så hon har varit med om hela resan till idag. Motståndet mot vindkraftsparken har inte varit särskilt stort bl.a. beroende på att närboende har varit inbjudna att delta i utvecklingsprocessen redan från början. Mycket av de närboendes synpunkter har man tagit hänsyn till och flera lokala sociala program har startats som bekostas av Vattenfall. Andra orsaker till att parken välkomnats är den enorma arbetslösheten i området samt att invånarna kommer ihåg hur det var när kolgruvsdriften var igång, gräslig arbetsmiljö, söndergrävt landskap mm.

Väl åter från utkikspunkten tog platschefen Pat emot oss och berättade om driften och det dagliga arbetet. I parken finns ett stort batterilager där den el från parken som inte kan avsättas på marknaden lagras. Pat guidade oss runt i

kontrollrummet och reservdelslagret. Han berättade bl.a. hur de aktivt arbetar ur ett hållbarhetsperspektiv även med underhåll och reparationer av aggregatens olika delar. Vi besökte parken under revisionstid varför många av turbinerna var avställda. Därefter tackade vi de två kunniga och gästvänliga guiderna för besöket och gav dem varsin uppsättning av fotoböcker om Sverige, på engelska, och hälsade dem välkomna till Sverige och oss.

Fullproppade med kunskaper om PyC och deras verksamhet var det nu dags för en lunch på Ty Newydd Hotel i Penderyn. Ett mysigt och typiskt lantligt walesiskt värdshus inte långt ifrån Whiskydestilleriet, vilket var vår nästa anhalt. Här fick vi i detaljkunskap om whiskytillverkningsprocessens alla faser samt dofta och smaka på flera olika varianter av whisky, lagrade i olika typer av fat och under varierande tid. Besöket avslutades med lite inköp av de destillerade dryckerna.

Framåt kvällen var det dags för ytterligare en aktivitet, nämligen att besöka Brynich Barn och lyssna på en manskör. Wales är berömt för alla sina manskörer. Vi fick ett härligt mottagande av hela kören och lyssnade till ljuv musik med vackra och starka stämmor i nära en timme. Kören bestod av ca 30 män mellan 20 och 80+. De flesta var nog pensionerade och hade som bakgrund olika yrken, bönder, militärer, poliser mm. De hade dock två kvinnliga medlemmar, den ena var körens pianist och den andra deras dirigent. Härlig stämning uppstod i musiksalen och efter deras konserten så minglade vi runt och pratade med deltagarna.

Därefter var alla hungriga och vi intog middag på våra respektive hotell denna dag med eftersläckning i baren.

Dag 3, tisdag 18/4

Dagen blev lite förändrad i jämförelse med det utskickade programmet. I stället för grottor besökte vi en kolgruva. Men, först besökte vi Libanus Mountain Centre. Tyvärr hade det regnat och vädret var inte det allra bästa så flera av veteranerna följde inte med på vandringen uppför de vackra kullarna utan stannade vid besökscentret. Efter att kommit över den värsta leran vid foten av kullarna blev det en fin vandring upp till toppen. Påminde inte naturen här lite om filmen ”Engelsmannen som gick uppför en kulle men kom ner från ett berg”? Jodå, den filmen spelades in här. Efter en dryg timmes promenad var vi åter nere vid besökscentret och tog en snabb fika, för de som vandrat, för att sedan fortsätta vår färd.

Då grottorna var stängda så hade våra eminenta walesiska guider, paret Kerry och Gavin Crosfield, ersatt det besöket med kolgruvan Big Pit. Gruvbesöket var

både givande och mycket gripande. Efter att vi blivit utrustade med skyddshjälm och pannlampor samt lämnat ifrån oss alla väskor och elektronik tog vi gruvhissen ned i underjorden. Litet, trångt och svart som sot. Här nere i orterna slet gruvarbetarna och deras barn sex dagar i veckan i långa pass. Vissa barn var inte äldre än sex år. Dessutom transporterades det ned små hästar i orterna, dvs gruvgångarna, som drog kolvagnar. Alla hästar hade egna spiltor i gruvan. Dessa hästar fick aldrig mer se dagens ljus, väl nere i gruvan så fick de stanna där. Vintertid såg gruvarbetarna aldrig dagsljus, det var mörkt när de startade och mörkt när de gick av sina arbetspass. Vilket liv! Vi vandrade runt en hel del i gruvgångarna och fick testa på det absoluta mörkret när alla släckte sina pannlampor. Väl uppe ur gruvan intog vi en något spartansk lunch på utskänkingsstället som tillhörde gruvan och gruvmuseet.

Därefter blev det en bussfärd på någon timme till Craig Y Nos Castle. Under färden fick vi möjlighet att njuta av det vackra walesiska landskapet samtidigt som guiderna informerade lite om arbetssituationen på vissa ställen i Wales med enorm arbetslöshet och pekade ut sevärdheter. Craig Y Nos Castle var en gång den världsberömda operasångerskan Adelina Pattis hem fram till hennes död 1919. Nu var det bevarat av en stiftelse och användes för festliga arrangemang, bröllop mm och konferenser. Adelina efterlämnade inga barn, men en stor förmögenhet. Adelina var en fullfjädrad affärskvinna och kunde ta bra betalt för sina föreställningar och skivinspelningar. Adelinas tredje och sista make var märkligt nog svensk, nämligen friherren Olof Rudolf Cederström. Vi blev guidade runt slottet i både bättre och sämre gemak av intendenten (som för övrigt kunde varit Jan Malmsjös tvillingbror). Slottet inrymde bl.a. en stor och rikt utsmyckad konsert-/operasal. Vi kikade även runt i kulisserna, på vinden och i källaren. I källaren hyrde återkommande spiritistiska sällskap in sig och höll seanser. I anslutning till slottet ligger det gamla slottsstallet som nu är omgjort till övernattningsrum för många gäster. Slottet har också en tillhörande stor och lummig trädgård. Men, tyvärr var det mörkt på kvällen så vi avstod från att vandra runt i den. Middagen var en fin tvårättersmeny, vissa hade valt förrätt och andra efterrätt. Middagen förgylldes dessutom av gamla inspelningar av Adelina Patti, så vi har även fått lyssna på hennes fantastiska stämma och dessutom paret Claes och Maries skönsång. Efter denna intensiva dag tog vi bussen till våra hotell för en sista natt i Wales.

Dag 4, onsdag 19/4

Efter frukost bar det av till London med ett stopp i Stratford-upon-Avon. Under bussturen roade Claes oss med en intressant frågesport om Wales med anknytning till vår resa. I Stratford-upon-Avon besökte vi Shakespeares Birth Place, där han och hans syskon föddes och växte upp. Han kom från ett välbeställt hem. Flera barn sov i samma säng, bara spädbarn hade egen vagga

intill föräldrarnas bädd. I huset fanns en handskverkstad med ett fönster som kunde öppnas ut mot gatan för försäljning. Efter denna rundtur i huset, med guider i varje rum som levandegjorde Shakespeares uppväxtförhållanden och en tur i intilliggande museum åt vi hamburgare på Puben "Boston Tea Party". Med mätta magar gick vi vidare till en trädgård, New Place, där trädgården, dock inte det ursprungliga palatset med anknytning till Shakespeare, är bevarat. Efter en introduktion av platsen, som ingår i arvet efter Shakespeare, vandrade vi runt i den vackra trädgården med rabatter, träd och häftiga statyer, dock inte från Shakespeares tid, som symboliserade de sju dödssynderna.

Återigen bussfärd till vårt Londonhotell vid Trafalgar Square. Under turen till London gav Ingrid oss lite information om kollektivtrafiken och sevärdheter i London. Vi kom fram vid sextiden på kvällen och efter en minst sagt kaotisk incheckning fick vi så småningom våra rum. Men, Mats Johansson och Veine Gustavsson fick ett rum med endast en dubbelsäng, vilket Mats efter diverse duster med receptionisten lyckades förvandla med hjälp av en "handyman" till ett rum med två separata bäddar. Efter denna pärs, och en möjlighet att sträcka på benen en stund eller rusa ut på stan, var det dags för en helt oförglömlig middag.

Vi gick i samlad tropp till Covent Garden och den japanska restaurangen Benihana. Här visade kockarna vid våra tre bord upp sin matlagningskonst och hantering av verktyg utan dess like i ackompanjemang till eldslågor och musik - en enorm måltidsföreställning i gastronomins tecken och perfekt för resans avslutningsmiddag. Vi avslutade kvällen med en drink i hotellets bar med tillsynes nöjda veteraner.

Dag 5, torsdag 20/4

Till vår sista förmiddag tillsammans hade vi hyrt ett konferensrum på hotellet och bjudit in en representant från Vattenfalls brittiska verksamhet, Alwyn Poulter, som informerade om verksamheten, liksom Edward Jones från Energy UK som informerade om tillståndet för energiverksamheten i England. Många frågor ställdes från vetgiriga veteraner som besvarades utförligt och vi fick en större insikt i energiläget och Vattenfalls situation i Storbritannien.

Därefter tog vi farväl av varandra. Några tog tunnelbanan till Flygplatsen och andra till nya äventyr i London eller annan plats i England.

Text Hélène Blomberg